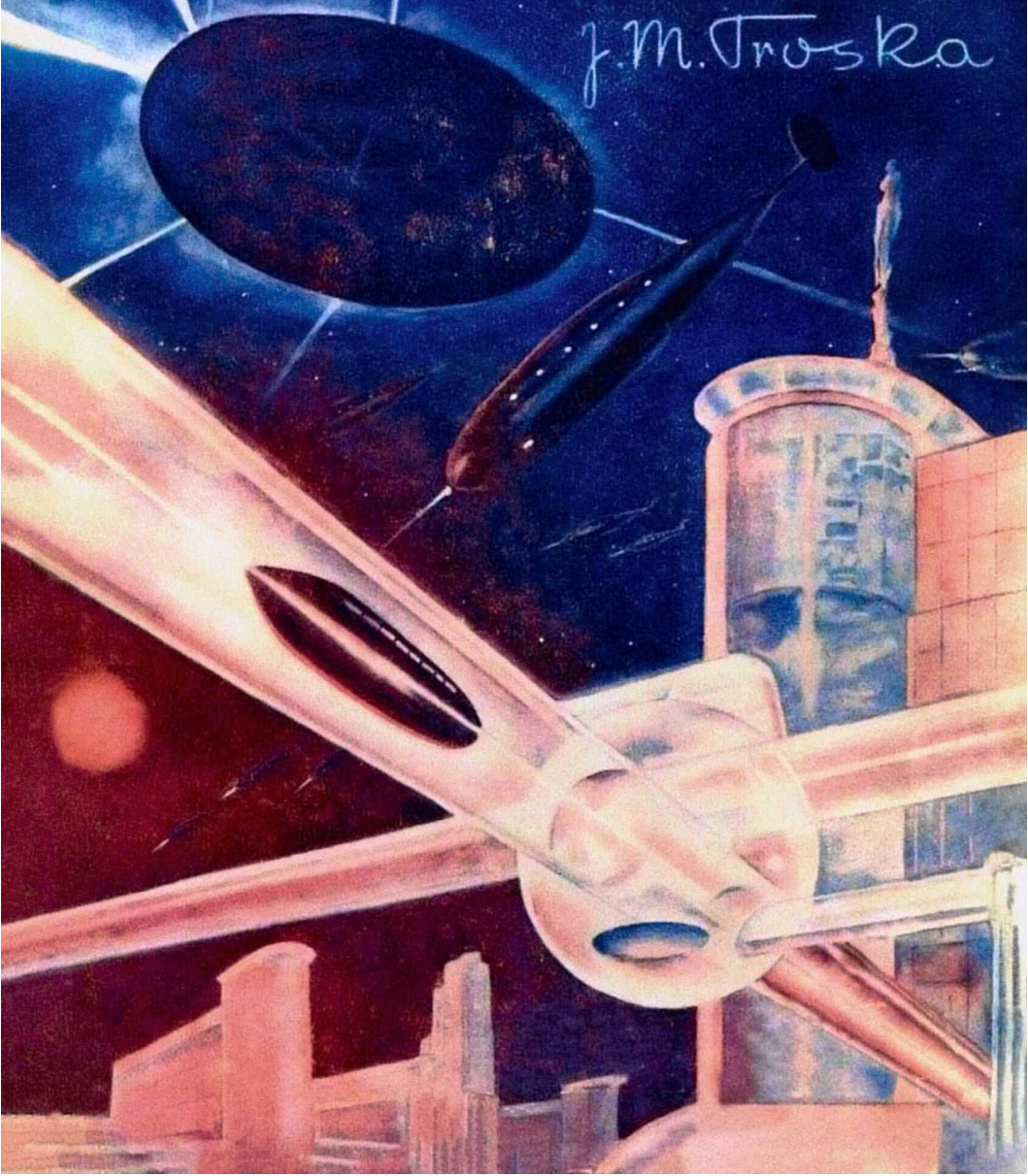

ZÁPAS S NEBEM 2 PODOBNÍ BOHŮM

J.M. Trska

Copyright © J.M.Troska - heirs c/o DILIA, 2014
Cover design © OOA-S, o.s, 2014

ISBN 978-80-7486-096-6 (ePub)
ISBN 978-80-7486-097-3 (mobi)
ISBN 978-80-7486-098-0 (PDF)

Obsah

KAPITOLA PRVNÍ NĚKDE MEZI HVĚZDAMI	5
KAPITOLA DRUHÁ BOHY PROTI SVÉ VŮLI	12
KAPITOLA TŘETÍ NEMO JAKO BŮH	20
KAPITOLA ČTVRTÁ GULIVEŘI POKRAČUJÍ.....	27
KAPITOLA PÁTÁ MAGNET A LABYRINT	36
KAPITOLA ŠESTÁ POHÁDKA POKRAČUJE	47
KAPITOLA SEDMÁ ŽLUTÝ PŘÍZRAK.....	55
KAPITOLA OSMÁ VENUŠE ČILI KRASOPANÍ	65
KAPITOLA DEVÁTÁ BÁZEŇ NENÍ STRACH.....	74
KAPITOLA DESÁTÁ NA ŽIVOT A NA SMRT	85
KAPITOLA JEDENÁCTÁ MEZI TROGLODYTY	94
KAPITOLA DVANÁCTÁ SMRT POHLAVÁRA	108
KAPITOLA TŘINÁCTÁ SETKÁNÍ S BRONTOSAUREM.....	119
KAPITOLA ČTRNÁCTÁ ELEKTRICKÁ STUDNĚ	129
KAPITOLA PATNÁCTÁ ÚTĚK – K VELKÝM SNŮM	141
KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ V OBLASTI PTAKOJEŠTĚŘŮ	151
KAPITOLA SEDMNÁCTÁ KONEC ODYSSEJE.....	165
KAPITOLA OSMNÁCTÁ ZVONY PÁTRAJÍ.....	172
KAPITOLA DEVATENÁCTÁ U NICH.....	178
KAPITOLA DVACÁTÁ BOJ S VLASTNÍ DUŠÍ	187
KAPITOLA DVACÁTÁ PRVÁ DE PROFUNDIS.....	195

Děkujeme za pomoc těmto spolupracovníkům:
Dilii za laskavé zprostředkování práv
Ferryemu za přípravu obálek
a Xtrance za dodání textových podkladů.

KAPITOLA PRVNÍ NĚKDE MEZI HVĚZDAMI

Arne seděl za řídicím stolem s bezradným výrazem ve tváři nad páčkami a zapoječi, knoflíky a vypínači, které pozbyly svého významu. Také měřicí a jiné přístroje ztratily účinnost. Lékař Pavel byl zahloubán do studia map hvězdné oblohy a vnitřních i vnějších planet, snaže se zachytit alespoň jedinou nitku, která by Aeronautilus vyvedla z úžasného, nekonečného labyrintu vesmíru.

Nevěděli nic. Pranic. Jen tolik, že se s nimi Aeronautilus řítí nezměrnou rychlostí do nekonečných hlubin či výšin prostoru, v němž kolotají a víří, tkví a točí se myriády světů a hvězd, sluncí a komet, planet, asteroidů a meteorů, ve velestroji, zkonstruovaném a řízeném silou, jejíž jméno je podle vědy příroda a podle theologie Bůh.

Jejich letoun je čímsi tažen, jak dokazuje jiskření rozsochy na jeho temeni. Nezměrnou rychlostí se řítí do bezedna...

»Kam vlastně letíme?« položil Petr přímou otázku Arnemu.

»Kdybych věděl!« zabručel tázaný.

»Pěkný pilot!« ohrnul Petr rty. »Copak to nemůžeš odhadnout?«

»To je právě to, že ne,« odvětil Arne zasmušile. »Země nás v moci nemá. To by bylo mnohem větší napětí.«

»A nemůžeš se z toho vleku vybavit?«

»Ne.«

»Pokusil ses?«

»Toho se vyvaruji.«

» Pročpak?«

»Milý Petře, je vidět, že jsi strojař a nevyznáš se v elektrotechnice. Kdybych teď z tohoto napětí vybočil, byl by následek po něm katastrofální. Při této strašlivé rychlosti letu bychom se v několika vteřinách dostali mimo vliv té síly, která, ať prýští odkudkoli, ukazuje alespoň příbuzné znaky s naší elektrinou a dává tedy naději na příznivý cíl. Elektrický zdroj je v tomhle labyrintu jediné, co nám skýtá náznak jakési příbuzné planety, jež nás snad k sobě táhne.«

»O tom bych pochyboval.«

»Proč?«

»Poněvadž zrovna tak nás k sobě táhl Mars*) a pak se ukázalo, že složení jeho elektriny je odlišné od pozemské.«

»V tom máš sice pravdu, ale jen částečně. Odlišnost marské elektriny se prokázala až v bezprostřední blízkosti. Všecky naše přístroje přece na Agirově polovici účinkovaly, a také radiofonického i televizního spojení se Zemí bylo

*) Viz román »Smrtonoš«, který tvoří první svazek trilogie »Zápas s nebem«.

dosaženo. Jen start nám byl znemožněn. A právě naše zkušenost s Marsem je nám dobrou školou a vím už předem, jak se zařídít, kdyby se dostavily nějaké poruchy, až se budeme blížit k cíli. Je jen otázka, kam letíme. Odpověď na ni může dát nejlépe Pavel.«

»Tak, co tomu říkáš, doktore?« obrátil se Petr na přírodovědce.

»To nejde vytřepat z rukávu,« zavrčel Pavel. »Jsme teď asi sto milionů kilometrů od Země. Někde v tom bodu, kde se protíná dráha Marsu s drahou Erosu.«

»Najednou i ty začneš s Erosem? Vždyť byl viděn snad jen jednou a nikdo o něm nic neví.«

»Byl objeven v roce 1898 Wittem. Jeho oběh kolem Slunce činí 643 dní, tedy asi rok a devět pozemských měsíců.«

»Když se zde tady křížuje dráha Marsu a Erosu, pak nás snad tedy táhne ten Eros?«

»Nedělej si ze mne blázny!« zavrčel Pavel. »Není třeba, aby ses stavěl nevědomější, než jsi.«

»A co zase?«

»Jako inženýr máš přece mít aspoň pojem o prostoru. Vždyť tohle není plocha, nýbrž nekonečný prostor! Dráha těch dvou těles není na kolejích s výhybkami a semaforey. Když se zde protínají, mohou letět miliony kilometrů mimo sebe, nad sebou nebo pod sebou. Ostatně, vem si logaritmické pravítko. Budeš počítat! Pokud je hvězdářům znám dodnes vesmír, jsou jeho rozměry takové, že z jeho hranic jde k nám světlo pět set milionů let. Naše Slunce je od Země vzdáleno průměrně sto padesát milionů kilometrů. Rychlost světla činí 300.000 kilometrů za vteřinu. Za jak dlouho dorazí světlo ze Slunce na Zemi?«

»Za osm minut a dvanáct vteřin,« hlásil Petr výsledek.

»Dobře. Kolik kilometrů urazí světlo za rok?«

»Devět a půl bilionu.«

»Správně. Z hranice vesmíru, jak je dosud hvězdářům znám, potřebuje světlo pět set milionů let. Kolik kilometrů jsou vzdáleny tyto hranice od Země?«

»Čtyři tisíce sedm set padesát trilionů.«

»Napiš to v číslicích.«

Petr předložil:

4.750,,,000.000,,,000.000,,,000.000 kilometrů.

»Dovedeš si to představit?«

»Ne.«

»Věřím. Nikdo si to nedovede představit. Ale to není celý vesmír, chlapečku. To je jen nepatrný kousíček. Náprstek vody proti oceánu. Tyto hranice, zjištěné teoreticky pozemskými hvězdáři, jsou vyznačeny mlhovinami, které lze spatřit jen největšími hvězdářskými dalekohledy, a takový hvězdář, který jimi kouká, se podobá člověku, který stojí uprostřed husté mlhy a svítí si kolem sebe lucernou. Čím ostřejší světlo, tím dál vidí, ale jeho obzor je i při nejsilnějším světlotmetu

velmi omezen. Hvězdářské teleskopy dovedly zachytit oblast, která obsahuje na sto milionů mlhovin, podobných našemu slunci, které je z nich jen nepatrným jedincem. Taková mlhovina, to jsou sta milionů sluncí, vzdálených od sebe na miliony světelných let. Lidé hledí za jasné oblohy na Mléčnou dráhu a málokdo ví, že ten svítící pás se skládá z nespočetna hvězd, sluncí a mlhovin, z nichž krajní, kterou vidí pouhým okem, je vzdálena na dvacet tisíc světelných roků. Jaký je to rozdíl mezi vzdáleností našeho Slunce, jehož dálka sto padesáti milionů kilometrů je vlastně pouhých – osm světelných minut. A celý ten ohromný vesmír se teoreticky považuje za stejnorodý, což znamená, že na těch myriádách světů je v podstatě život podobný pozemskému. Jak vypadají světy a život na nich za těmito hranicemi, v ostatních oblastech nekonečna, zůstane navždy nezbadatelné. Tam nepronikne žádný dalekohled. Tak vidíš, strojaři, tohle máš jen malou ukázkou, a přece se vymyká lidským pojmům,« končil Pavel.

~

Mars byl hluboko pod nimi a jeho objem se jevil teď už jen o něco větší, než jak je se země prostým okem vidět měsíc.

Letěli tedy vzhůru.

Arne vstal od řídicího stolku a přistoupil k druhům, hledícím z okna na čarovnou krásu, jakou skýtal Mars.

Vlevo od Marsu svítil jako roztavený kov Fobos, jevící se jako nachová kulička se sírově žlutým středem, zaplavující levou tvář planety překrásně růžovou, na okraji do karmínova přecházející září, jež pozvolna zabírala celý kotouč, hltajíc pestře, duhově zbarvený střed, a za ním pravou tvář, dosud ozářenou sluncem, jejíž opálově svítící srp se zvolna tenčil.

Vpravo od Marsu, v poněkud větší vzdálenosti než Fobos, třpytil se jako nádherný dýmáček Deimos, od jehož zledovatělého povrchu se odrážely jednak rudé paprsky Fobosu a s druhé strany se v duhových barvách oslnivě lámaly paprsky slunce.

»Naše rychlost musí být úžasná,« mumlal Arne. »Hled'te jen, jak rychle Marsu ubývá.«

»Jen vědět, kam letíme,« zatoužil Petr.

»Musíme mít trpělivost,« pokrčil Arne rameny.

»Jak dlouho?«

»Nějaký den jistě, neboť jsme dosud blízko Marsu. Zde není možno, abychom se střetli s nějakým tělesem. Leda meteor by nám mohl zkřížit dráhu, a ten nám není nebezpečný, poněvadž má svou trať jako my. Dnes můžeme klidně spát.«

Pavův lékařský pud vystihl z tónu těchto Arneho slov únavu. Teprve teď si vzpomněl, že hoch je v rekonvalescenci po těžkém nervovém zhroucení. Viděl temné stíny kolem jeho vpadlých očí...

»Ano, půjdeš si lehnout. A hned!« poručil rázně.

»Hm, nevzpírám se. Je mi mdlo,« přiznal mladík. »A co vy?«

»Nestarej se o nás. Zůstaneme s Petrem ještě chvíli zde a pak se vystřídáme na stráž.«

»Nemyslím, že by bylo dnes třeba bdít.«

»Jsme zdraví a strážní služba nám neuškodí.«

Sotva Arne ulehl, usnul i s Habakukem, jenž se k němu přitulil a spokojeně předl.

Petr s Pavlem zůstali v kopuli.

»Pověz mi ještě něco o vesmíru!«

Pavel udiveně pohlédl na druhá.

»Snad tě to, člověče, dokonce nezajímá?«

»Ty jsi dobrák! Budu stát v zoologické zahradě a nebudu se zajímat o žirafu, tuleně a zebra. A teď, když jsme tak někde mezi těmi hvězdami...? Vždyť já, hochu, sotva rozeznám Velký vůz od Malého, ačkoliv jsem jako kluk rozeznal Aerovku od Tatry jen podle hluku motoru na půl kilometru.«

»Nu, tak ti něco povím. Zmínil jsem se o Mléčné dráze, která se vine kolem celé zeměkoule, viditelná prostým okem. Zhusta se stává, že některý hvězdář objeví v této mlhovině novou hvězdu. Takové nově objevené hvězdy se odborně nazývají »novy«, což je latinský název a česky znamená novinku. Vyskytují se pravidelně ve velmi vzdálených hvězdných soustavách. Novy dosahují ohromných jasností, z nich mnohé předstihují naše Slunce. Jednotlivé mlhoviny mají svá označení, jako na příklad vojenské kóty. Vezměme třeba mlhovinu NGC 4621, jež patří do skupiny spirálových mlhovin v souhvězdí Panny, od které k nám letí světlo asi 43 miliony let.«

»Kolik?« ptal se Petr.

»Třiačtyřicet milionů let – – –«

»To je stáří, to je stáří!« pokynul hlavou Petr.

»To je zase jenom detail. Roku 1939 vyfotografoval astronom Zvický na Palomar Mountain v Kalifornii »supernovu«, tedy novou nadhvězdu, kterou objevil v mlhovině NGC 4621. A teď dej pozor: Zvického objev supernovy byl vlastně objev ohromné katastrofy ve vesmíru, která se udála před – 43 miliony let.«

»Co? Jak je to možné?«

»Docela samozřejmě. Kdyby na příklad naše Slunce v této vteřině uhaslo, budeme je vidět stejně zářit ještě osm minut a dvanáct vteřin. Jde-li k nám z mlhoviny světlo 43 miliony let, zvíme o změně nebo katastrofě, která se v ní stane, teprve za 43 miliony roků. To je přece logické. A tak je tomu u všech hvězd, které vidíme zářit na obloze.«

»Vidíme-li tedy padat hvězdu na obloze, díváme se na její zánik před miliony let?«

»Podle toho, jak je vzdálená. Polárka na příklad je od země osmdesát světelných roků. Kdyby dnes zmizela, bude ještě plných osmdesát let zářit na obloze, takže její katastrofu spatří teprve příští generace. – V roce 1600 byla

zpozorována v Praze slavným hvězdářem Tycho de Brahem ohromná hvězda, která budila tehdy v Praze a po celém světě hrůzu a děs, poněvadž zářila i ve dne za plného slunečního jasu.«

»To jsou případy!« vzdychl Petr.

»Řekl jsem, že novy jsou nové hvězdy. Tak soudila hvězdářská teorie do nedávna. Ale dalším badáním byla tato nauka zviklána. Kontrolou fotografických snímků se totiž zjistilo, že všechny nové hvězdy, objevené v mléčné dráze později, byly už mnohem dřív fotografovány jako malé hvězdičky až dvacáté velikosti.«

»Dvacátá velikost – – to se tak rozlišuje...?«

»Podle svítivosti. Nejjasnější hvězda Sirius patří do třídy 1.6, Vega 0.1, Aldebaran 1.1, Alkyone 0.3 a tak dále. Až do šesté velikosti jsou hvězdy viditelné pouhým okem, do čtrnácté velikosti dalekohledem. Pouhým okem můžeme vidět asi 4800 hvězd, dalekohledem 13 milionů a při dlouhém působení světla na fotografickou desku lze zjistit hvězdy až do 21. velikosti, kterých je asi miliarda; celkový počet hvězd se odhaduje na 30 miliard.«

»Při čemž na nějaké miliardy nezáleží, co?«

»Je to Nekonečno, milý Petře. Ale vraťme se. Staré fotografie tedy ukázaly, že všechny novy už existují dávno, jenže jako malé hvězdičky, které se postupem času zvětšily. Tohle přibývání na objemu dalo hvězdářům podnět ke studiu. Měřením se zjistilo, že novy nezměnily sice původní vzdálenost, ale zvětšily objem. Tak také supernova v mlhovině NGC 4621 se ukázala jako stálice o průměru 1 až 2 milionů kilometrů – přesně to na tu vzdálenost nelze zjistit – a tedy jakési slunce, přibližně asi téže velikosti jako naše, která má průměr 1,390.600 kilometrů; snad o něco je tato supernova menší než naše slunce, nebo je dvojnásobná.«

»Milionek kilometrů semhle nebo tamhle nehraje roli.«

»Ale co znamenalo to náhlé zjasnění a zvětšení? Německý hvězdář Dr. Hartmann vysvětluje: je to výbuch. Katastrofa, jejíž příčina je neznámá. Soudí se, že výbuch způsobí náhlý přetlak plynů, zhuštěných do malého objemu. Ale to bývá případně jen dočasné rozmáchnutí, a po krátké době se nova zase smrští. Jsou to takové výdechy; jako na příklad v roce 1934, kdy byla objevena nova, kterou hvězdáři nazvali Herculus. Nadýmala se a splaskovala, až ji po půl roce našli hvězdáři roztrženou na dva kusy. Jiné tragedie ukazují tak zvané planetární mlhoviny, které jsou pozůstatky takových zvětšovaných nov. Tam se totiž nova rozmáchla tak, že její plynové či jaké tělo se rozlétlo do prostoru. Někdy je s rozpínavou hvězdou konec, neboť její gravitace už nestačí, aby hmotu sehnala dohromady, a ta se rozplývá do vesmíru. Takových planetárních mlhovin je ve vesmíru na myriády.«

»A že jsme dosud na žádnou nenalétli?«

»Není si co přát. Vniknutí Aeronautila do takového kosmického círu by mohlo mít pro nás osudné následky. Je totiž možné, že bychom zapadli do

kosmické propasti, kde není vlivů elektrických ani magnetických, a tam bychom zůstali věčně. Možná ale také, že by vše prošlo hladce. Těžko předvídat. Nikdo neví, jaké jsou podstaty těch mlhovin. Mohou to být neškodné plyny, ale také žiraviny, které by v několika okamžicích rozleptaly Aeronautilus i s námi, nebo shluky pevných těles, meteorů, jejichž lijavec by nás v okamžiku rozmlátil na prach, a konečně i plyny, které jsou dvatisíckrát hustší než platina.«

»To snad ne!«

»Ale ano. Máš hned třeba – průvodce Siriův! Sirius je dvojhvězda velikosti 1.6 v souhvězdí Velkého Psa. Nejjasnější stálice naší oblohy. Jeho poměrně malý průvodce není o mnoho lehčí než naše slunce, které váží dva tisíce kvadrilionů tun (2.000“„000.000,“000.000“000.000,000.000), ačkoliv jeho povrch tvoří sotva 360. díl slunečního povrchu. Dvě krabičky od zápalek naplněné touto hmotou by vážily skoro tunu. A v souhvězdí Lacerty čili Ještěrky je malinká hvězdička, která je složena z hmoty, jež je ještě tisíckrát hustší. Z této hmoty vytepaný špendlík by vážil deset metrických centů. Ale naproti tomu jsou zase hvězdy, které jsou stvořeny z tak řídkých plynů, že nejvyšší vacuum čili prázdnota, jakou lze docílit v pozemských laboratořích a jež se udává za absolutní Nic, je proti tomu přímo nabita atomy. Na příklad hvězda Beteigeuze v souhvězdí Orionu. Je to nesmírná velehvězda, jejíž poloměr činí 150 milionů kilometrů, což znamená, že projít touto hvězdou by bylo zrovna tak, jako procházka se Země na Slunce a zpátky. Kdyby se naše Slunce umístilo do středu Beteigeuze, obíhala by naše Země ještě v jejím těle. Z její hmoty by bylo možno vytvořit 35 Sluncí jako je naše. Ale poněvadž je tato hmota rozložena do tak obrovského prostoru, činí její hustota sotva tisícinu hustoty vzduchu nebo milióntinu hustoty vody. Kdyby naše Slunce ve své hmotnosti mělo velikost Beteigeuze, byla by jeho přitažlivost tak obrovská, že by z jeho tělesa nemohly světelné paprsky unikat a svou vlastní tíží by spadly nazpět. Prostor kolem Slunce by se uzavřel v kouli a všechno, co by bylo mimo tuto kouli, nebylo by – nikde. Dovedeš si to představit?«

»Ne,« přiznal Petr upřímně.

»Nic si z toho nedělej, já taky ne. A myslím, že nikdo, neboť lidské smysly jsou příliš nedokonalé,« těšil ho Pavel.

»Řekls, že Sirius je dvojhvězda. Jak to?«

»Je to soustava dvou hvězd, obíhajících kolem společného těžiště. Celkem je dvojhvězd známo asi 17.000. Podle amerického hvězdáře Campbella je to dokonce třetina všech hvězd. Tu se tedy teorie hodně rozchází.«

»Jak daleko je od země Sirius?«

»Asi 75 bilionů kilometrů. Světlo z něho k nám letí asi osm a půl roku.«

»A jeho průvodce?«

»Ten je vzdálen od Siria asi tři miliardy kilometrů, tedy dvacetkrát tak daleko jako Země od Slunce.«

»A tomu se říká dvojhvězda?«

»Ano. Nezáleží na vzdálenosti, nýbrž na společném těžišti. Ta dvacetinásobná vzdálenost Země od Slunce se v dalekohledu jeví jako nepatrný úsek. Také z toho si můžeš učiniti malý pojem o Nekonečnu. Ale pro dnešek dost. Jdi se trochu prospat, Petře. Já si ještě něco prostuduji. Pak mě vystřídáš na stráží,« ukončil Pavel hvězdářskou lekci.

»Poslouchal bych tě do rána, kdyby zde jaké bylo!« zívá Petr.

A šel.

~

Osaměv v kopuli, schýlil se zase Pavel nad planetární mapou.

Kam se asi řítí? Že by je přece planetoida Eros měla v moci, jak podle laické logiky napadlo Petra?

Není to vyloučeno, ba teď, čím více o tom přemýšlí, tím se mu to zdá přípustnější. Ale to by se vlastně vraceli k Zemi, která je ve svém koloběhu nyní vzdálena asi sto milionů kilometrů.

Ale – letí-li opačným směrem? Pak by se blížili k Jupiteru. Že by ten je přitahoval? Nemožno. Jeho průměr je sice jedenáctkrát větší než Země, ale jeho vzdálenost odtud je v této době víc než pětinasobná. Nestačí-li elektrické napětí na vliv Země, jak řekl Arne, stačí tím méně na Jupitera. Ale je tu jiná možnost:

Vzdalují-li se od Slunce, jsou v pásnu mezi Marsem a Jupiterem, kde bylo objeveno přes dvanáct set planetoid čili asteroidů, jejichž průměr je většinou kolem 100 kilometrů. Mohou tedy být ve vleku některého z těchto »trpaslíků«.

Kdyby se aspoň trochu mohl orientovat ve směru.

Pavel přistoupil k oknu. Ne, neklame se: ty hvězdy jsou teď níž, než byly asi před dvěma hodinami. A také Mars je stále dole, jenže nyní už menší. Fobos i Deimos už zmizely.

Z toho bylo možno soudit, že Aeronautilus se nevzdaluje od Slunce, nýbrž letí kolmo vzhůru od dráhy Marsu. Pak by tedy byli přitahováni některou planetou, jejíž koloběh je přibližně souhlasný s dráhou Marsu. A poněvadž právě v tomto bodu protíná dráhu Marsu Eros...

Jak dlouho může trvat jejich cesta k této planetce? Těžko předvídat. Ale dosud jsou přece příliš blízko Marsu, který se teď jeví jen o malounko menší než měsíc. A poněvadž měsíc je asi o polovinu menší, lze odhadnout vzdálenost Aeronautila od Marsu asi na 760.000 kilometrů. Eros musí být ještě daleko. Přes ohromnou rychlost jejich letu může trvat cesta ještě několik dní.

To je příjemné. Arne se aspoň může prospat a posílit. Ubožák, má toho nejvš zapotřebí!

Rozsocha stejnoměrně jiskří; důkaz, že cesta plyne nerušeně.

Po několika hodinách pocítil Pavel únavu. Vzbudil Petra a obřadně mu odevzdal strážní službu s přísným napomenutím, aby řádně bděl a občas kontroloval oblohu nad nimi i jiskření rozsochy.

A tak se ujal služby pilota Petr.

KAPITOLA DRUHÁ BOHY PROTI SVÉ VŮLI

Po několik hodin se Petr pořádně nudil. Jeho živý temperament neměl už nic, čím by se bavil. Občas sice proletěl v dálce zářivý meteor, zanechávaje za sebou duhově svítící křivku, ale tyto úkazy ho málo zajímaly. Kdyby víc znal přírodní vědy, byly by ho právě ty meteory poučily, že nějaká planeta musí už býti nedaleko, neboť zářivá stopa meteorů svědčila o plynech, které ukazují na okraj nějaké atmosféry. Ale o tom Petr nevěděl. Znuděn usedl do křesla a začal klímat.

V polosnění měl pocit mírného vlnění. Otevřel oči. Udiveně pohleděl na křeslo, jež jako by se pohybovalo... Nesmysl; vždyť je přišroubované. Ale co ta podivná lehkost těla? Vstal. Vlastně se mimovolně vznesl skoro metr nad podlahu. Copak to? Zase nějaké »neutrální pásmo«?

Snad sám dobrý duch ho zanesl k oknu a pokynul mu vzhůru: Nad letounem plál bleděžlutý – měsíc. Ale Petr ihned poznal, že tenhle »měsíc« má jinou tvář než zemský trabant.

»Kluci! Vstávejte! Honééém!« křičel úzkostlivě.

Arne s Pavlem se vrátili do kopule v pravém smyslu tygřím skokem, neboť jejich těla vzlétla až skoro do vrcholku kopule, kde se Pavel zmítal a marně se snažil dostat dolů, kdežto Arnemu přálo štěstí tak, že se mu podařilo zachytit se armatury nad řídicím stolem, kam v duchapřítomnosti ve svém skoku směřoval, a sešplhati se po ní do křesla.

»Bídňíku! Tys spal! Usnuls na stráži! Propadls hrdlem! Jen co se dostanu dolů!« láteřil Pavel na Petra.

Arne ihned pochopil, že Aeronautilus je v dosti vážném nebezpečí, neboť se svým hrotem řítí na planetu rychlostí, zvýšenou elektromagnetickými výboji z rozsochy. Každá vteřina znamenala větší nebezpečí.

První, co Arne učinil: přerušil proud.

Letoun se zakolísal ve svém pádu. Nyní zapojil Arne proud do spodku. Aeronautilus učinil přemet. A v tom okamžiku se splnilo Pavlovo přání dostat se dolů. Jenže se tak stalo v kotrmelcích po stěně, které skončily bolestným vyheknutím, když Pavel prudce dosedl na podlahu. A sám rarach přispěl Pavlovi, když mu podobným přemetem Petr vlétl přímo do klína.

»Aha! Teď tě mám! Počkej, já tě –!« vrčel, svíraje Petrovy paže.

Ale pojednou se udál tak prudký náraz a po něm poskok do výše, že Pavel byl i se svým břemenem na klíně nadnesen a v příštím okamžiku zase sražen k zemi. Tento atletický tělocvik byl přílišný i na siláka, jakým byl Pavel, takže z jeho prsou vyrazil dech. Uvolnil Petrovy paže a Petr toho samozřejmě využil, vyskočil z jeho klína a několika skoky zmizel v ložnici, zamknuv za sebou dveře.

»Pro-sím tě, co se to sta-lo?« jektal Pavel, sedě opřen o stěnu jako rozplácnutý.

»Nemohl jsem jinak. Musil jsem přepojit na záporný proud. Jinak bychom se byli zřítili. Jak jsme vysoko teď?«

»Ne-vím.«

»Podívej se z okna. Já se nemohu hnout od řízení.«

»Já se ta-ky nemo-hu hn-hnout.«

»Dobře ti tak! Místo abyste pomohli, rvete se jako kočky. Ale takhle to přece nejde. Petře! Hned pojd' sem!« volal Arne.

»Bodejť! Nechám se za živa zabít, ne?« ozvalo se za dveřmi ložnice.

»Neboj se, doktor se nemůže hnout.«

Dveře se zvolna pootevřely a objevila se Petrova hlava.

»Podívej se z okna, jak jsme vysoko od planety!« velel Arne.

A zatím co se Petr šoural k oknu, cedil Pavel mezi zuby:

»Vyřídím si to s tebou, jen co se...«

»Několik tisíc metrů,« hlásil Petr.

»Stoupáme?«

»Ano, a dost rychle.«

Arne stiskl jednu z páček.

»A co teď?«

»Myslím, že jsme se zastavili.«

»Dobře. A nyní?« Arne posunul kliku na reostatu.

»Klesáme.«

»Rychle?«

»Ne příliš.«

»Pozoruj dál. Jak jsme vysoko?«

»Asi dva tisíce metrů. To je krása!«

»Hlas výšku! Ostatní si zatím nech!«

»Patnáct set.«

»Zkontroluj na výškoměru!«

»Dvanáct set.«

»Sleduj dál.«

»Tisíc!- - Sedm set... čtyři sta... dvě stě...«

»Podívej se z okna.«

»Zastav! Lidi, pojd'te se podívat na tu krásu!«

Arne zmanipuloval na páčkách.

»Stojíme?« zeptal se.

»Zdá se.«

»Jaké zdání? K čemu máš výškoměr?«

»Ach tak! Ano, stojíme.« Arne přistoupil k oknu.

»Báječně!« vydechl nadšeně. »Hotová pohádka!«

»Tohle jsou potom přátelé!« hlásil se Pavel žalostivě. »Přerazí člověka a pak se o něho nestarají.« A pokusil se vstát. Kupodivu, šlo to!

Nyní mohli všichni tři pozorovat krajinu, která se rozkládala pod nimi.

A byl to skutečně pohádkový pohled.

Letoun tkvěl ve výši dvou set metrů nad kuželovitým kopcem, porostlým hustým lesem. Ale temeno bylo holé. Travnatý koberec tam zářil v sluneční záplavě jako velký smaragd a uprostřed něho byly balvany, vlastně terasy krychlovitých bloků pestře obroubených. Kolem tohoto návrší se do širé dálky rozkládaly zelené nivy a háje, protkané říčkami a potůčky, jejichž safírově modré stuh, lemované křovinami a stromovím jako nádhernými kyticemi pestrých květů, se hadovitě vinuly, místy zkrášleny sněhobílými peřejemi a slapy. V šir i dál vše činilo dojem panenské přírody, netknuté lidskou rukou. Přírodní krása, ale přece bez divočiny a neladu. Veliká rajska zahrada až do nedohledna.

Při tom bylo zajímavé a nápadné, že s této výše byl obzor mnohem menší, než jaký by se jevil na Zemi.

Hranice obzoru tvořila neporovnatelně menší okruh, který se od středu nápadně skláněl, takže měli dojem, že stojí nad pravidelnou oblinou.

»Jsme na nějakém Malém světě,« odhadl Petr.

»Nějaká planetoida,« doplnil Arne. »A podle rostlinstva a bujné květeny je zde jistě příhodná atmosféra. Hleďte jen na tyto obláčky, krásně bílé, bohaté na páry. A přece je v nížině vzduch čistý a daleko průzračný.«

»A krásné teplo je venku. Teploměr ukazuje na 36° na slunci,« hlásil Pavel.

»A tlakoměr?«

»760°, tedy tolik jako na Zemi za krásného počasí.«

»Jen je-li složení vzduchu příhodné pro naše plíce,« vyslovil Petr obavu.

»Jistě. Ostatně se můžeme lehko přesvědčit. Pootevru okno,« řekl Arne a stiskl knoflík.

Okenní tabule zvolna poklesla a do letounu vnikl proud vonného, osvěživého vzduchu.

»Ach! Tohle je jiný doušek než na Marsu,« lahodili si.

»Ale co ty podivné bloky pod námi?« byla upoutána Arneho pozornost. »Ty se mi nezdají přírodním útvarem: Jsou příliš pravidelné a sestaveny do přesného okruhu. Hleďte, vždyť je to hvězdíkový útvar. Mezery mezi těmi krychlemi a hranoly jsou přímé a sbíhají se do středu, kde je mnohostěnné prostranství. A jak ty bloky září na slunci krásnou růžovou barvou! Každá krychle je ovroubena zeleným páskem, v němž se pestří... hm, podívejme se triedrem.«

Objektiv dalekohledu jim objevil takové divy, že se jim zatajil dech.

Stáli nad – městem.

Krychle byly vlastně domky, které se vzájemně sobě podobaly jako vejce vejci. Byly vystavěny z kostek růžového mramoru nebo podobného kamene. Střechy byly ploché a kolem každého se vinula terasa, porostlá překrásným kvítím, které ovíjelo sloupoví a arkády. Ale to kvítí bylo dvojí: na sloupech a

arkádách rozeznali zřetelně květy, jakési druhy kopretin, aster, růží a jiných, kdežto na terasách mezi zelenými listy, v nichž převládal akantový tvar, byly jakési pestré stvoly a mezi nimi poupátka, od nichž zvonovitě dolů se šířil a splýval jemný fábor, bílý nebo blankytně modrý. A tyto stvoly a květiny, podobné překlopeným zvonkům se – pohybovaly jakoby v jemném vánku.

Pojednou Petr vykřikl:

»Vždyť to jsou – lidé!«

»Lidé? Na mou věru, máš pravdu!« potvrdil lékař udiveně. »Vidíš to, Arne?

Ty terasy jsou plny lidí.«

»Ano, jsou,« souhlasil Arne. »Ty stvoly jsou muži a zvonky ženy. Ženy mají něco jako krinolíny a proto se podobají zvonkům. Ale jak si vysvětlit ten poměr velikosti skutečných květín k těm postavám?«

»Mně je už jasno,« řekl Petr.

»Jakpak?«

»Je vidět, že se ani jeden dobře nevyznáte v perspektivě.«

»Co má zde perspektiva co dělat?«

»Mnoho, Pavle. Jsme dvě stě metrů vysoko. Odtud by se normální lidé jevíli jinak a museli bychom je rozeznat už pouhým okem, zvláště v tomto čistém vzduchu. Ty květiny jsou velké asi jako u nás na zemi. Ale ti lidé jsou – trpaslíci. Ba, ještě méně. Pidimužáci v pravém smyslu. Odhaduji jejich velikost na třicet, nejvýš čtyřicet centimetrů. Odložte triedry, které klamou, a podívejte se prostým okem. A teď se zahleďte dolů! Nezapomínejte, že jsme dvě stě metrů vysoko. Jak by s této výšky musely vypadat domky, kdyby byly vysoké jako přízemní domky na Zemi?«

Ale Petrův výklad zůstal bez výsledku.

»Nevidím žádný rozdíl,« pokrčil lékař rameny, a také Arne mlčel.

»Nuže,« pokračoval Petr, »uznávám, že optický klam je velkolepý. Je to tím, že je zdrobnělé všecko, celý kraj, návrší pod námi, říčky, i to křoví a stromy. Jen kvítí na terasách má asi přibližnou velikost pozemského, ale to právě klame při srovnávání s těmi lidičkami, ačkoli by naopak mělo přispět. Je tu působení prvního dojmu květů. Arne, sestupme o sto metrů níž. Pak se vám jistě rozjasní.«

»Moudrý návrh,« přikývl Arne a usedl k řídicímu stolku.

Po chvíli Petr sestup zastavil a zval Arneho k oknu.

»Je to tak!« vydechl Arne po několika vteřinách pozorování. »Miniaturní svět. Jak podivné výstřednosti jsou ve vesmíru! Ten kopeček není vyšší než padesát metrů, a to prostranství pod námi má nejvýš čtyřicet metrů v průměru.«

»Jak tam přistaneme?« zeptal se lékař. »Vždyť Aeronautilus se tam bude vyjímat jako mrakodrap.«

»Ještě fantastičtěji,« kývl Arne hlavou, »neboť náš letoun se nesmí dotknout půdy, jinak by naše elektřina splynula se statickou elektřinou této planety, a pak bychom se nevznegli, anebo by mohl nastat výboj, který by byl nebezpečný nám a zhoubný celému tomuto národu. Musíme zůstat asi metr nad zemí, jako tomu

bylo na Měsíci. Nevím, jaký dojem způsobíme. Nikde není vidět ani známky po nějakém pokroku, tím méně o technických vymoženostech.«

»Šťastní lidé!«

Prázdné ulice pod nimi se změnilly v pestré stuhly a prostranství v květnatou louku.

V triedrech viděli husté proudy tvorečků, hemžících se v ulicích a spěchajících na prostranství, jež bylo zakrátko přeplněno. Jen uprostřed zůstal prázdný kruh, lemovaný droboučkými postavičkami dětí v bílých šatečkách se zelenými věnci na hlavičkách...

»Družičky! Jako družičky u nás,« řekl Arne dojatě.

A do kruhu vstoupilo několik mužů v dlouhých, blankytně modrých řízách, kteří vzpínali ruce vzhůru...

Jakési zvuky dolétly k jejich sluchu a splynuly v chorál, který zněl jako jemné šumění vánku, promíšené melodií houslí a harf...

»Spustíme se níž,« rozhodl Arne. »Pěčlivě sleduj sestup, Petře, ať nedojde k neštěstí!«

»Spolehni se!«

Letoun zvolna klesal. Podivno: tvorečkové nejevili bázeň. Jen uprostřed prostranství se vyprázdnilo místo, dostatečné pro obvod Aeronautila. Zelené ratolesti bílých drobečků vlály jim vstříc a na tvářích lidiček plálo posvátné vytržení...

»Pozor, Arne! Zmírní pokles! Ještě víc! Tak. Jsme deset metrů nad zemí. Ted' už jen pět... tři... dva... jeden... stůj! Pojď se podívat.«

Je nemožné vyličit ten dojem.

Celé prostranství se podobalo pestrému luhu, rozvlněnému vánkem. Bytůstky nebyly skutečně vyšší než třicet centimetrů. Nevýslovně jemná melodie linula se otevřeným oknem do letounu, flažoletové tóny, jako závany tajemných aeolských harf, chorál vroucí modlitby a jásavého nadšení...

Hoši pudově ustoupili od okna.

»Vystoupíme?« tázal se Pavel.

»Musíme vystoupit,« přikývl Arne.

»Jsem zvědav, jaký způsobíme dojem,« zasmál se Petr.

»Rozhodně ne směšný,« řekl Arne starostlivě. »Spíše se bojím, abychom nevyvolali hrůzu a zmatek. Vždyť se budeme vyjímat jako tři pohádkoví obři, živé věže. Nu, co naplat! Prosím vás, hoši, pohybujte se s největší opatrností! A hlavně při chůzi dbejte, aby se vám některý ten hodný tvor nepřipletl pod nohu. Neshýbejte se k nim a dokonce nikoho se nedotýkejte! Podle všeho jsme vítáni jako nějaké božstvo a musíme se tedy přiměřeně chovat.«

Prošli turniketem a jeden po druhém sestoupili na půdu planety.

Zpěv rázem utichl. Bytůstky byly zřejmě ohromeny.

V nastalém tichu se Arne ujal slova. Hovořil stlumeným hlasem, klidně a vlídně, vystříhaje se všeho nadšení a pohybů. Mluvil česky, věda, že by

tvorečkové stejně nerozuměli jakékoli jiné pozemské řeči. Chtěl jen uplatnit vliv svého klidného hlasu v předpokladu, že tón je nejlepším tlumočnickem citů mezi všemi národnostmi, jako hudba, jejíž kouzlo působí i na mnohé dravce.

Jeho předpoklad se splnil. Bylo vidět, že ohromení a jistě i hrůza těchto drobounkých lidiček se rozplynula, nebo alespoň zmírnila.

Abychom lépe pochopili dojem, jaký vyvolala naše trojice, podívejme se na ni očima této třiceticentimetrové drobotiny. Tu se nám objeví tyto rozměry a poměry:

Odkudsi s nebe snese se černá homole, vysoká sto metrů a v průměru třicet sedm metrů, a zůstane asi čtyři metry nad zemí tkvět ve vzduchu. Z tohoto ohromného tělesa vystoupí tři obři, jejichž temeno hlavy se pne do výše třinácti metrů. Chodidla těchto obrů jsou dlouhá dva metry, oči jako naše hlava a ústa se ve vlídném úsměvu šíří přes půl metru, ceníce pět centimetrů dlouhé zuby.

Asi v takových rozměrech viděli tito tvorečkové svou nebeskou návštěvu, vezmeme-li za měřítko, že jejich třiceticentimetrová výška podle naší míry se rovnala 170 centimetrům průměrné výšky pozemského člověka.

Nuže, rád bych tě viděl, milý čtenáři, jak by ses tvářil!

A přece tito malíncí tvorečkové nejevili bázně, nýbrž spíše úctu a vytržení, jež se projevilo v chorálu, který opět zazněl po Arneho řeči. Rozhodně to byl kostelní zpěv, kterým vítali obrovské božstvo.

A tu Petra napadlo:

»Což bychom zkusili naše marské tlumočníky?« zeptal se šepem Arneho.

»Pochybují v úspěch, neboť přístroje jsou zařízeny jen na společnou činnost mikroorganismů českých a marských,« namítl Pavel.

»Proč tak soudíš?«

»Podle toho nervu, který vybíhá z mozkovité hmoty.«

»To se mi nezdá být dosti jisté,« pochyboval Arne. »Ten nerv vyčnívá jaksi do neurčita a není spojen na konci se žádnou druhou hmotou. Je to tykadlo, jakási anténa, do... hm, ano... do vesmíru. Petře, zdá se mi, že máš dobrý nápad. Nechybíme, pokusíme-li se. Přines ty tlumočníky.«

Pojednou zpěv rázem ustal a zástupem zazmítala vlna zřejmého děsu. Proč? Pro kočku.

Vím, milý čtenáři, že by ses nijak neulekl, kdyby se před tebou objevil angorský kocour, huňatý, s chvostem jako liška a černý jako náš Habakuk. Ale zase se musíš dívat očima těch drobečků, a tu uvidíš strašlivou obludu, velikou jako slon, jakéhosi křížence předpotopního medvěda s diluviálním černým tygrem... a ani to ještě není výstižné přirovnání. Tak se představil něžnému shromáždění náš Habakuk, který vyklouzl v druhém oddělení turniketů, zaměnil Petrovu božskou osobnost. Snad tu také působila fantasmie trpaslíků, kteří v této záměně viděli proměnu božského obra v sice menší, ale přece ohromnou a příšernou nestvůru, stojící ve výklenku vzdušného mrakodrapu, naježenou, se vztyčeným chvostem jako rozvlátným fábořem a mhouřící žlutýma očima...

Tak ho také spatřili oba druhové a Arne už vztáhl ruku, aby kocoura vzal do náručí, když se turniket pohnul. Kocour proklouzl pod Arneho rukou a seskočil na zem. V příštím okamžiku se v turniketu objevil Petr s tlumočícími přístroji. Vteřina Arneho rozpaků, má-li se dříve sehnout pro Habakuka nebo převzít přístroj od Petra, kocourovi stačila, aby provedl svůj úmysl: prohlédnout si podivné tvorečky blíž.

Než se Arne vzpamatoval, dosáhl Habakuk dvěma skoky okruhu.

»Habakuku!« vyrazil Arne z hrdla. »Jen se opovaž! Hned pojď sem!«

Kocour se obrátil na svého velitele s němou otázkou: »Copak? Vždyť já se chci jen podívat. Tak daleko přece sahá můj kočičí rozum a hlavně čich, že tohle nejsou myšky. Vidím, že jsou to lidičky, a já přece nejsem lidožrout.«

Zavládlo napjaté ticho, v němž naše trojice v pravém smyslu zkameněla. S utajeným dechem hleděli na zvíře, které očichávalo drobné tvorečky, kteří – podivno – stáli nehnutě a bez hlesu. Buď byli ochromeni hrůzou, nebo, což se zdálo pravděpodobnější, nebyli si vědomi nebezpečí, jež jim hrozilo od této ohromné šelmy, ježto v tomto ráji nebylo dravců.

Jisto je, že Habakuk připravil svým výstupem naší trojici chvíli hrůzy. Vždyť stačilo, aby ve vrozené kočičí hravosti plácl některého pídumužička pacičkou nebo dokonce se mu zachtělo si pohrát s některou družičkou či dítětem, jichž kordon lemoval okruh kolem letounu. První úzkostlivý výkřik by vyvolal šílený zmatek.

A což kdyby Habakuka napadlo, aby některého z těchto nevídaných živočichů uchopil do tlamky s úmyslem, že si ho odnese jako vítanou hračku? Zvlášť dětičky byly mu jistě lákavé k ukrácení nudy, kterou už tak dlouho trpěl.

Nyní už ani nebylo možno na zvíře volat, ba, jakýkoli zákrok byl nebezpečný a mohl by způsobit pravý opak, neboť Habakuk očividně znervosněl, jak dokazoval jeho chvost, dosud vztyčený a na konci zahnutý do otazníku, jenž nyní sklesl a rozkýval se kolem jeho boků.

A tu šlehl Petrovou hlavou nápad. Odstoupil od svých druhů a zavrčel jako pes:

»Vrrr... haf!«

Zvuky se mu podařily tak, že oba jeho kamarádi se udiveně ohlédlí po domnělém psu. A na kocoura byl účinek ještě mocnější:

Habakuk se naježil, poskočil, téměř se přemetl směrem k Petrovi, vyprskl...

»Vrrrr! Haf-haf!« opakoval Petr zuřivě.

Dvěma skoky byl kocour v turniketu, jímž Arne otočil a – nebezpečí bylo zažehnáno;

»To byl zas jednou chytrý nápad!« oddychl si Pavel. Ale hned se zarazil. Slyše, že jeho slova vycházejí z tlumočícího přístroje v jiné řeči. Tento zjev vrátil naší trojici rozvahu.

Neotáleje, Arne se rozhovořil:

»Přinášíme vám pozdravy z dalekého světa. Nebojte se nás! Jsme sice obři, ale jsme lidé jako vy. Velikost našich těl odpovídá rozměrům světa, jenž je naším domovem zrovna tak, jako je vše zdrobnělé a něžné na této krásné planetce. Doufáme, že nás přijmete s důvěrou jako své přátele a spolubratry z vesmíru. Rozuměli jste mým slovům?«

A tu předstoupilo několik mužských postaviček, oděných v blankytně modré taláry v čele s kmetem, jemuž až po pás splýval bílý plnovous.

Arne se schýlil a postavil před jeho ústa tlampač.

»Jménem svého národa,« slyšeli jemný, třeba užaslý hlas, »vítám vás v naší domovině! Máme radost, že jste lidé jako my, ačkoli obři, a věříme ve vaše city. Zajisté uznáte úžas a nesmírné dojmy, jaké jste vyvolali v našich duších. Už váš příbytek působí na nás jako nebeské těleso, jež se sneslo k nám z nekonečného vesmíru, jeden ze světů zářících za noci na obloze. Dále vaše zjevy, jež odpovídají našim pojmům božstva, a také nevysvětlitelná záhada, že z vašich úst vycházejí slova v řeči nám neznámé, ale v zápětí se mění v naši mateřštinu. Myslíme, že je jen božstvu možno, aby dosáhlo takové moci. Proto vás prosíme, abyste přijali naše city a projevy, jichž nemůžeme změnit. Náš národ má také své učence, z nichž volí krále, kterým jsem nyní já a mluvím tedy nejen jménem národa, ale také naší vědy. Řekli jste, že jste lidé. Vaše skromnost vás šlechtí. Ale podle našich dojmů nemůže být člověkem, kdo ovládl vesmír. Nepochybujeme, že vaše návštěva přinese našemu národu jen dobro a prospěch. Váš příchod budiž požehnán!«

Hoši vyměnili pohled, který znamenal: Jsme tedy božstvem i proti své vůli. Arne poděkoval a končil pozváním krále a učenců k prohlídce letounu. To bylo přijato s nadšením.

Na králův pokyn se davy za zpěvu rozešly a prostranství se záhy vyprázdnilo.

Ale zbyla otázka: jak dostat tyhle drobné lidičky do Aeronautila? Nezbylo, než aby každý z nich vzal dva pidimužíky na ruku, kde se docela dobře směstnali.